

11. Lyskunst-projekt på metrohøjbanen (2011-8846)

Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om Teknik- og Miljøforvaltningen skal arbejde videre med lyskunstprojekter jf. medlemsforslag af 13. december 2010 i dialog med By & Havn og Metroselskabet gennem en konkurrence.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender,

1. at Teknik- og Miljøforvaltningen i dialog med By & Havn og Metroselskabet søger at indarbejde lyskunstprojekter langs metrohøjbanen i det videre arbejde med udviklingen af Ørestad - kaldet "Byens Næste Lag".
2. at der som supplement vedtages at Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejder et koncept for en konkurrence om et lyskunstprojekt, der kan medvirke til at skabe sikker by i mørke og utrygge steder med fokus på Metrohøjbanen.
3. at Teknik- og Miljøforvaltningen med denne indstilling har opfyldt medlemsforslaget fra 13. december 2010 stillet af Liberal Alliance med ændringsforslag fra Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og SF.

Problemstilling

Teknik- og Miljøudvalget har på mødet den 13. december 2010 drøftet forskellige muligheder for lyskunstprojekter på baggrund af et medlemsforslag fra Liberal Alliance. Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og SF stillede ændringsforslag til medlemsforslaget. Dermed besluttede man at:

"At Teknik- og Miljøforvaltningen vil se positivt på ansøgning om opsætning og ekstern finansiering af lyskunstprojekt ved og på Metrobanen, idet kommunen respekterer Metroselskabets ejerskab til Metrobanen."

Og: "Teknik- og Miljøudvalget anmodede Teknik- og Miljøforvaltningen om at forelægge en indstilling med afsæt i medlemsforslaget, det på mødet fremsatte ændringsforslag fra Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og SF og andre elementer omkring sikker by og lyskunst."

Løsning

Lyskunstprojekter kan have stor signalværdi. Effektbelysninger skaber æstetiske oplevelser, imødegår monotonien og gør stedet genkendeligt som noget særligt. På øde eller uoplyste steder kan gode lyskunstprojekter og grundbelysning være med til at skabe tryghed. Lyskunstprojekter langs metrohøjbanen kan etableres enten som punktvis belysning eller det kan udstrækkes, så det f.eks. understreger metroens linjeføring. Endvidere kan der skabes særlige oplevelser ved effektbelysning af enkelte bygninger, monumenter, vand, bevoksning eller himmel.

By & Havn er positive overfor at arbejde med lysprojekter i Ørestad. Forvaltningen foreslår derfor, at forvaltningen sammen med By & Havn og Metroselskabet arbejder videre med belysning langs metrolinjen som en del af de forslag, der arbejdes med vedrørende "Byens næste lag" som beskrives nedenfor.

Et supplement til denne beslutning kan være, at forvaltningen udarbejder en konkurrence for et lyskunstprojekt, der kan medvirke til at skabe sikker by i mørke og utrygge områder med fokus på Metrohøjbanen. Det er vigtigt at finde frem til den bedst mulige arkitektoniske og bæredygtige løsning. En konkurrence vil belyse opgaven fra flere vinkler, som det er beskrevet i Københavns Kommunes vedtagne arkitekturpolitik.

Byens næste lag

By & Havn gennemførte i første halvdel af 2010 to workshops med bl.a. Københavns Kommune (Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen) om Ørestads udvikling. Fokus var rettet mod Ørestad City, som er det bykvarter, der næstefter Ørestad Nord er længst fremme i byudviklingen. Udgangspunktet for de to workshops var en tværfaglig helhedsbetragtning i relation til arkitektur, byrum og byliv. Formålet var at gøre status på den fysiske byplan og samtidig tage temperaturen på hverdagslivet med henblik på at få et holistisk billede og en fælles forståelse for de områder, der skal sættes fokus på i det fremadrettede arbejde med udviklingen af Ørestad.

På baggrund af de afholdte workshops er der udarbejdet en række idéer til både overordnede temaer og konkrete projekter, som By & Havn arbejder videre med i et samlende projekt med arbejdstitlen "Byens Næste Lag".

Med baggrund i byens nuværende status arbejder By & Havn og Teknik og Miljøforvaltningen med initiativer, der fremmer udviklingen af Ørestad i den lille skala samtidig med, at den komplementerer den store skala, som netop er et af Ørestads særlige kendetegn. "Byens Næste Lag" omfatter bl.a. initiativer som kan skabe tæthed og intimitet i relation til byens rum, åbne op for facader og skabe attraktive rammer for café, butiks- og kulturliv, viderebearbejde grønne områder og skabe bedre forbindelser til naboerområder - herunder fælleden. Det handler også om identitet og udviklingen af byens liv, herunder kultur- og idrætstilbud, netværk og involvering af grundejere, kultur- og erhvervsliv, institutioner, beboere m.fl.

I relation til Ørestads særlige kendetegn arbejdes blandt andet med lys og lyskunstprojekter som en mulig identitetsskabende faktor. Igennem de seneste år har der bl.a. i forbindelse med en række events (Glowing Climate, Architecture and Design Days, LYS/LYD, events og kunstinstallationer i forbindelse med kulturstedet Under Vand m.v.) været gennemført flere interessante lysprojekter - både i Ørestad City og Ørestad Nord - som netop har understreget det spektakulære i Ørestads bygninger, parker, kaskader og kanalrum.

Økonomi

Denne indstilling har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Et lyskunstprojekt etableret af By & Havn i samarbejde med Metroselskabet og Københavns Kommune har ikke økonomiske konsekvenser for Københavns kommune, da kommunen alene er myndighed og rådgiver i den sammenhæng.

Der er ikke afsat midler på TMF's budget for 2011, hverken til gennemførelse af en konkurrence, projektudvikling, anlæg eller til den kommende drift.

Såfremt Teknik- og Miljøudvalget vedtager at gå videre med en konkurrence, skal der i de kommende budgetforhandlinger findes et beløb til gennemførelse af konkurrencen eller det skal bevilliges, at konkurrencen og anlæg skal søges finansieret gennem fonde og sponsorer.

For at give et billede af hvad et lyskunstprojekt kan omfatte, har forvaltningen samlet en række referencer i vedlagte bilag I.

Anlægsudgiften til et lyskunstprojekt hænger nøje sammen med projektets niveau. Et lyskunstprojekt på et begrænset område anslås til at ligge mellem 400.000 kr. og 1.200.000 kr. afhængigt af, om projektet udføres som spot belysning eller der er tale om figurative værker. Ved værker, der strækker sig over større områder kan anlægsudgiften beløbe sig op til 15 mio. kr. Projektets pris hænger i øvrigt sammen med hvilken teknologi, der skal understøtte projektet. Drift og vedligeholdelse er ikke med i anlægssummen.

En konkurrenceproces vil generelt omfatte en programskrivningsfase, en borgerdialogfase, en bedømmelsesfase, præmiering og diverse offentliggørelse. Afhængig af projektets omfang og konkurrenceformen (offentlig idékonkurrence eller indbudt konkurrence) anslås udgiften til at ligge på minimum 500.000 kr.

Videre proces

Hvis indstillingen følges, vil forvaltningen arbejde videre med belysning langs metrolinjen som en del af de forslag, der arbejdes med i "Byens Næste Lag" i Ørestad.

Hvis Teknik- og Miljøudvalget beslutter sig for at bede forvaltningen udarbejde forslag til et konkurrencekoncept, vender forvaltningen tilbage med en indstilling til, hvilken konkurrenceform og proces, der vælges, på hvilken måde borgerne tænkes inddraget og hvorledes projektet søges finansieret.

Indstillingen vil desuden omfatte et budgetoverslag til afholdelse af konkurrencen og en udarbejdelse af en analyse for en lokalitet for projektet. Forvaltningen vil desuden optage forhandlinger med relevante ejere, som kan indgå i arbejdet med programskrivning til konkurrencen.

Ligestillingsvurdering

Forvaltningen har besluttet, at en række indstillinger vedr. byrum skal ligestillingsvurderes. Der er dog ikke foretaget en ligestillingsvurdering af denne indstilling, da det skønnes først at være relevant i en senere, konkret projektsammenhæng. Belysning kan have stor betydning for oplevelsen af tryghed og derfor erfaringsmæssigt også for, hvordan byrum kan opleves forskelligt af mænd og kvinder.

Hjalte Aaberg

/Tina Saaby

bilag

Bilag 1 - Lyskunstprojekt på Metrohøjbanen

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 04.04.2011

Teknik- og Miljøudvalget stillede ændringsforslag til indstillingens 2. at-punkt:

"2. at Teknik- og Miljøudvalget retter henvendelse til Metroselskabet og By og Havn med en opfordring til at udarbejde et koncept for en konkurrence om et lyskunstprojekt, der kan medvirke til at skabe sikker by i mørke og utrygge steder med fokus på Metrohøjbanen."

Ændringsforslaget blev vedtaget.

Indstillingen blev godkendt.

